

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 4033 B.

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 500 fl. din ajutoriul de stat al arhidieceșei noastre transilvane, care este destinat pentru calificățiunea mai înaltă a clericilor din această arhidieceșă la vre-o universitate, — se publică prin această concurs cu termen până la 5 Septembrie a c. stilul vechiu.

La acest stipendiu pot concurge numai clerici absolviți de gimnasiu cu examen de maturitate și voiesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a subțerne la consistoriul arhidieceșan până la terminul mai sus arătat suplicele lor instruite cu documentele necesare, anume: cu atestat de maturitate și absolutiu clerical dela institutul seminarial arhidieceșan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănătoși și cu o declarațiune separată, că după absolvire vor intra în serviciul bisericeii, ce li se va conferi, în fine au să anumească în suplică universitatea și facultatea, la care voiesc a-și face studiile, indicând totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și au ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia, ș. a.

Sibiu, 10 August, 1888.

Consistoriul arhidieceșan, ca senat strîns bisericesc.

Miron Romanul, m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

Nicanor Frateșiu,
secretariu.

Sibiu, 17 August.

În zilele trecute s'a făcut mare sfară în țeară cu reuniunea de maghiarisare din Cluș, care și-a ținut adunarea generală din anul acesta în Brașov.

Noi nu ne-am mai ocupat de mult cu această reuniune, și acuma dacă o facem, o facem numai fiind provocați. Suntem siliți să eșim din rezerva, ce ni-am impus, ca nu cumva tăcerea noastră să fie rău interpretată, nu din partea ungarilor, căci ei bine ne cunosc, ci din partea acelorora, cari nu au mai bună ți în viața lor, ca atunci, când cred, că ne pot da câte o lovitură.

Cu scopurile reuniunii de maghiarisare lumea este de mult în curat: Maghiarisarea cu forța, dacă ei nu voesc să se maghiariseze de bună voie.

Aceasta este tendența reuniunii, așa numite culturale, din Cluș, și acestei tendențe pregnantă

manifestățiune ca în anul acesta, nu i s'a dat până acuma.

Pe toate terenle s'a pus statul în serviciul curentului de maghiarisare. De 20 de ani se lucră în direcțiunea aceasta, și organele de publicitate, cari au creat acest nenorocit curent, ne spun, că până acuma succesele nu stau în dreaptă proporțiune cu jertfele aduse.

Cu deosebire bine e prezentată cestiunea atinsă în ȋariul cel mai de căpetenie al guvernului nostru în „Pester-Lloyd”, care la ȋiua Sântului Stefan, a întemeietoriului statului unguresc, se simte chemat și îndemnat a spune urbi et orbi, că statul în ce privesce crearea condițiunilor de existență — maghiarisarea — a făcut tot posibilul, și nu e de lipsă să mai spunem, ce a făcut — accentuă însă, că în privința aceasta nu a făcut destul societatea ungurescă.

Ca să se desvinovățească societatea de aceste grele acuse, cari nu acuma sunt espuse în fața lumii pentru prima dată, vine reuniunea de maghiarisare și își precisează mai deaproape misiunea sa.

Lu crul este făcut cu plan, căci tocmai un om, care stă aproape de cercurile, în cari se manifestă vederile din „Pester-Lloyd”, vine și esplică, care este chemarea reuniunii de maghiarisare. Acest om este deputatul dietal Horváth Gyula, un om cu gură mare în cestiuni interne ardelenesce, și cel mai de influință între deputații din Ardeal. Acest om a spus, că din trecutul ungarilor a scos morala, că ceea ce e condițiune de viață pentru statul unguresc, pentru națiunea maghiară aceea trebuie recuierată cu forța.

Cuvintele acestea au sunat puternic în urechile celor prezenți, căci au produs o însuflețire ne mai spusă, mai mult, după cum se raportează ȋariului „Kolozsvar” ele au electricat întreagă adunarea și oamenii tot ce au lucrat, au lucrat sub influința acestei extraordinare însuflețiri.

În câteva cuvinte s'a esprimat întreagă programa reuniunii de maghiarisare.

Cu forța vom fi deci desbrăcați de limba noastră, de credința noastră, de datinile și obiceiurile noastre, de inclinările noastre, de simpatiile și antipatiile noastre, cu un cuvânt de toată individualitatea noastră, ca mai întâiu să devenim un material brut însă accesibil pentru forma și chipul, în care ne va renasce EMKE sub conducerea și asudarea perciunaților dela „Pester Lloyd”, în tovarășia semimagnaților scăpătați din Ardeal.

După cum am mai accentuat, așa de răsboinică încă nu ni s'a arătat până acuma reuniunea de maghiarisare, și matadorii ei de bună seamă cu plan

au dat pălmi acelorora, cari puneau aceasta reuniune pe o treaptă cu Asociațiunea transilvană, sau cu cele ale conlocuitorilor sasi.

Revista politică.

Prin un autograf al monarhului nostru, datat în Ischl, la 10 Septembrie a. c. se deschid sesiunile dietale din Boemia, Austria inferioară și superioară, Salisburgia, Carintia, Carniola, Bucovina, Moravia, Silesia, Tirol, Foralberg, Istria, Görz, Gradisca și Triest cu teritoriul seu. Tot în aceeași ȋi se va deschide și dieta din Galiția și Lodomeria, a cărei sesiune fu amănată prin rescriptul împărătesc din 17 Ianuaru a c.

Convenirea neasteptată și grabnică a contelui Kalnoky cu ministrul italian, Crispi, atrage astăȋi atențiunea întregii diplomații. Întelnicirea a avut loc în Eger, pe unde Crispi se reintoarse în Italia. Crispi mai înainte a avut o convenire cu cancelariul Bismarck la Friedrichsruhe, ear acum a fost intiminat de ministrul nostru de externe. Abia câteva oare a putut petrece ministrul italian lângă familia sa la Carlsbad și este și rechemat la Roma. Nu se scie însă pentru-ce o grabă atât de mare. Foile monarhicele noastre — dar în special cele germane, caută cu tot prețul să afirme, că graba lui Crispi nu e nici un simptom, ce ar prevesti conturbarea liniștii și a păceii. „Nat. Ztg.” spre esemplu scrie: Claritatea și francheța, cari caracterizează politica germană ar afla o mare reprobare, când Germania ar umbla să aducă pe Italia în conflict cu Franca . . . Germania n'are de a ȋice nimic, dacă Italia desvoaltă o ȋinută puternică și caută a și apăra interesele materiale și morale. Reacțiunea acestui stat mare și tinăr e o urmare a alianței de pace. Fără îndoială Germania nu se va amesteca se mai învețineze cearta, dar ca ea să se finească în favorul Italiei, o cere interesul politic al Germaniei.

Încă și mai moderat se esprima „Frem. Blatt”, care vede în întelnicirea ministrului austro-ungar cu cel italian o garanță a relațiunilor de mai înainte. Convenirea este un felu de publicațiune a tractatului de alianță — ȋice cestionata foaie. Între Austro-Ungaria și Germania esistă relațiunile cele mai cordiale și tratatul de alianță s'a publicat. Italia încă a intrat în această alianță și trebuia să se publice pe calea aceasta și tratatul de alianță cu ea, pentru-ca să fie vedite nisuințele și tendința acelei puternice alianțe. Basa alianței, — ca să o mai repețim, — este manținerea păceii și spriginul reciproc al statelor aliate contra periculelor de dinafară. Unei astfelu de alianțe nu poate să se împute nici

FOIȚA.

Andrieu cel răsfațat.

(Urmare).

De se întempla ca el, Andrieu, să rămână prin Boeresci de Marța până Vinerea, ea totdeauna, scia afla scusă potrivită pentru fiul ei, ear de se întempla să și pună toți banii în cărți, orologiul ori alte obiecte zalog, ea totdeauna le rescumpera cu parale gata; ca nu cumva să afle cineva de umbletele și pățeniile lui, căci el trebuia să treacă înaintea lumii de un june cu viitoriu, cel puțin până se căsătorește.

Pe lelea Dochie nu o mai ținea locul, că într'o bună dimineață se va pomeni, că Andrieu va face o nefăcută, care-l va trada de ceea-ce era. Din acest motiv, precum și din alte două motive, lelea Dochie nu mai putea amăna căsătoria fiului seu; un motiv era de a căștiga cu ori ce preț avere prin căsătoria lui Andrieu și altul, ca Andrieu să se așede acasă, să devină bărbat și doar va mai înceta cu învățurile lui cele rele și de totului tot ruinătoare, — căci să mai săturase și ea de a mai ascunde necumpătatele lui fapte și al mai ȋinē în frâu dela multele cărări cu treabă și fără treabă, pe cari Andrieu le făcea toate pe conta părinților sei.

În Brătesci și în jurul Brătescilor erau mulți părinți bogați cu fete frumoase, — dar om mai cu stare și mai cu prindere bună ca Niculae Nodu din Strămbesci nu era prin jurul Brătescilor, ba nici chiar în Boeresci.

Florica, căci așa se chema fata Nodului, era fata cea mai frumoasă din ȋinutul Brătescilor; apoi vorbind cea dreaptă, nici nu era așa vorba de frumusețe ca de zestre, căci pentru fragă și frunza ȋi dragă. Fată mai cu zestre ca pe Florica Nodului nu capēta Andrieu să fi umblat cu opinci de fer și cu bătă de oțel; ba stând strămb și judecând drept: să cauți petecul după sac, aflai pentru nasul lui Andrieu și prin Brătesci vre o câte-va fetișoare cu minte și frumusețe, precum era a lui George Mănușe, a lui Irimie Șutea, a lui Pavel Răsufat și a altora, dar Andrieu umbla cu nasul cam pe sus.

Nodul era om cunoscut: putred de bogat, așa încât mai nici el nu scia, ce are pe lângă casă. Nu era el tocmai om vȋdut printre oameni, căci el era om mai mult tăcut și ascuns; ba nici nu i prea plăcea lui a se arăta, nici a se lăuda, că el are ce are, căci cine să laudă singur, se ocăresce pe sine, ci totdeauna ȋicea: „avem dela Dumneȋeu, ce ne trebuie.”

Era creștin bun Nodul din Strămbesci și era de multă vreme și om cum — se ȋice — stălp al bisericeii și și al oamenilor sȋraci: nu aflai un om sȋrac,

care să ȋică, că Nodul l'a scos cu mâna goală din casă, ori din curtea sa. Pe la casa lui rar să întempla să se oprească oameni mai de frunte, ci de regulă țȋerani necăȋiți și lipsiți de bani — ori de sfaturi, și el cu de acestea servea bucuros până una altă.

Era a doua ȋi de Rusalii în anul 18 . . . Tocmai venise Nodul dela sânta biserică și prânȋise cu soția sa Ileana.

Fără veste intră în odaie fetița lor Florica țanțoșă, colea foc, cum se ȋice, și deși în costum simplu, dar îi sta bine de minune, căci nu-i frumos cine-i frumos, ci îi frumos cui îi stă bine.

Părinții ei vȋȋându-o se uitau unul la altul ca și când ar fi fost într'un gând și astfelu stând, gândeau în mintea lor: Dă-mi Doamne, ce n'am gândit, să me mir, ce m'a găsit, si Doamne scȋ tu ce gâdesc și nu me țȋgănesc.

Și ce ar fi putut ei gândi, când pe ei nu era cuget să-i fi torturat vre-odată în viața lor, deoarece în casa lor a domnit liniște, îndestulare și pace, de-ȋi era mai mare dragul să-i privești și se te affi între dȋnșii. Cu un cuvânt, ei trăiau ca toți oamenii mulțemiți și binecuvântați de Dȋeu. Apoi fica lor Florica era un ânger de o rară modestie și de o bună-nătate de inimă, cum rar se pomenesce la o fată de prin părțile acestea și de etatea ei. (Va urma.)

măcar o tendință agresivă, tot astfel greșit ar fi, când acum s'ar presupune, că întâlnirea nutrește scopuri agresive.

În mare contrast cu espunerile acestor foi sunt espunerile foilor parisiene. „*Laterne*“ scrie, că în Friedriehsruhe s'a pertractat și pentru împărțirea unor posesiuni, ce au mai rămas Porții în Marea Mediterană. Italia va mai primi Tripolis încă, Austro-Ungaria Salonichi și principele Ferdinand de Coburg va căde jertfă, iar Bulgaria va deveni o provincie rusească. Englitera va înlocui pe Italia în Marea Roșie. Astfel se vor împăca toate numai Franța nu va mai primi nimic. „*National*“ dă, că principele Bismarck a desaprobat deșertarea Masuahului și a aprobat ținuta Italiei în aceasta cestiune, totodată a declarat, că la timpul potrivit va putea ocupa și Tripolis. Germania o a asigurat de tot spriginul său. Acum a sosit oara ca fantasia prea înflăcărată a francesului să se mai răcească și sângele prea înfocat să se mai astempe. E vremea dă „*National*“ să se compună un ministeriu pentru apărarea onoarei naționale, căci prea mulți abuzează de indulgența francesului.

Isbânda lui Boulanger se ea tot în mai serios, atât în Franța cât și în Germania. Presa germană însă nu vede nici în aceste izbândi vre-o amenințare a păcii, căci Germania poate trăi în pace atât cu o monarchie boulangistică ca și cu o republică. Nici chiar mobilizarea nărilor cuirasate la Toulon să nu bage în nimenea spaimă. Cu aceste năi se vor face numai exerciții cu rezerviștii.

Schimbarea confesiunii, ca o nouă modalitate de a acuira proprietate.

Sub acest titlu am reprodus în Nr. 67 a. c. un articol din foaia iuridică „*Jog*“, publicat de dl avocat și fiscal consistorial Ioan Preda. Acum, pentru a ține în curent pe On. public cu aceasta cestiune pe cât de actuală, pe atât și de importantă — special pentru noi români, — în cele următoare reproducem — tot după susnumita foaie — un articol al dlui sub-jude regesc din Buziaș, Stefan Abrudán, care e de următorul cuprins:

La articolul d-lui avocat din Sibiu Ioan Preda, publicat sub titlul de mai sus în Nr. 27 al foaiei „*Jog*“, îmi iau voie a observa, că totală și pe deplin documentată trecere la altă confesiune nu poate forma o nouă modalitate de acuira de proprietate, și acest principiu de drept are aplicare atât în procesele intentate de cei trecuți la confesiunea nouă pentru proprietatea averii lor de mai înainte, cât și în procesele ce sunt relegate la vre-o judecătorie specială, pentru-că după principiile dreptului canonic, averea singuraticelor comune bisericesti (biserica, scoala, casa parochială, curtea parochială etc.) nu e proprietatea acelor, ci a bisericii universale, pentru aceea aici după cartea funduară nu trebuie privit de proprietari pe comunele bisericesti, ci pe biserica universală, pentru-că și inducerea în cartea funduară trebuie să se întempe astfel, și aceasta cu atât mai vârtos, pentru-că atunci averea bisericii universale pentru datoria singuraticelor comune bisericesti nu va fi espusă nici când pericolului de a se vinde și datoria se va încasa totdeauna dela credincioșii, cari a o făcut, ce e și just, fiind-că biserica e menită pentru ținerea serviciului divin al religiei respective, iar casa și porțiunea canonică e pentru ușurarea existenței parochului, pentru dotarea aceluia, resp. ea servește ca o garanță din partea întregii biserici; iar scolile fiind ridicate prin confesiune, de asemenea sunt exclusivă proprietate a aceleia și a ei și rămân, deși o parte a comunelor bisericesti a trecut la altă confesiune, pentru-că prin acest pas, nevrând ei a mai rămâne în confesiunea de până aci, a abșis totodată și de dotațiunea bisericii, pentru aceea după modesta mea părere: dreptul de proprietate pe baza unei rugări simple nu se poate încuviința pentru cei trecuți la confesiunea nouă, cu atât mai puțin nu, pentru-că ei averea o au folosit în numele bisericii universale ca o parte a acesteia și nu ca comună bisericască.

Din toate acestea e evident, că credincioșii cutărei biserici, averea bisericii o folosesc și administrează numai ca membri ai bisericii, și astfel ei numai dreptul de posesiune îl au, pe când dreptul de proprietate îl are biserica universală, și dacă credincioșii ei au trecut la altă confesiune și a dus cu sine și averea bisericii, — pe calea procesului sumariu de conturbare în posesiune, sau biserica sau credincioșii rămași în credință o pot pretinde să li se restituie în posesiune averea înstrăinată, pentru-că cei trecuți la altă confesiune n'au nici un titlu de drept la ea, titlul de drept ca proprietari l'are biserica și a acesteia și rămâne, deși o parte a credincioșilor a trecut la altă confesiune.

Altfel nu mai bine ar fi, ca aceasta cestiune să se reguleze prin lege, și astfel să se curme ori-ce neînțelegeri în aceasta privință.

Epilogul desculpării mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Urmare.)

Contestându-mi odată „meritul“ muncii, era natural, ca „preotul ortodox“ să-mi conteste ori-ce aptitudine fi-

reasă, pentru-ca să ajungă la concludsiunea, că numai din „bunăvoința“ Preasfinției Sale, domnului episcop actual, sunt ceea-ce sunt. În corespondința „din părțile Aradului“ dăcea prin: „influența și stăruința“ Pr. S. Sale. Și eu ved mare deosebire între „bunăvoința“ și „influența și stăruința.“ Bunăvoința Preasfinției Sale, față de mine, încât s'a manifestat în nisce fapte morale dirijate de motivul datoriei comandată de caritatea creștină, — nu vine sub discutiune. Încât însă prin „bunăvoința“ Preasfinției Sale „preotul ortodox“ vrea să se înțeleagă acordarea unor favoruri și privilegii personale, aceasta e altă întrebare. Nu trag la îndoială, că sunt oameni în funcțiuni bisericesti-scolare, tractați cu asemenea bunăvoință; insum îi știu și îi cunosc. Eu însă nici pentru mine nici pentru alții n'am căutat favoruri personale, căci în deobște favoritismul, ca și nepotismul, implică negațiunea meritului, ori cel puțin desconsiderarea meritelor altora, ceea-ce biserica nu încuviințează, iar legea morală oprește.

Ne putându-mi provoca la „merite“ recunoscute, am adus fapte concrete, care singure se vorbească despre modul cum înțeleg și-mi împlinesc eu misiunea învățătorială. Am arătat, că din propriul meu îndemn am introdus în institutul teologic studiele: *Liturgica și Catechetica, Istoria limbii și literaturii române*, apoi *Istoria bisericii române*. Și aceasta era de ajuns, ca „preotul ortodox“ perđându și s'era, să vină în cele mai flagrante contradicțiuni prin sfortărea d'a me desavua. Mai mult, în ura sa fanatică pentru mine, voină a me lovi, ca să simt, aruncă noroiu asupra unicului aședemânt mai înalt de cultură în diecesă, asupra institutului pedagogic-teologic, afirmând hotărât, că de când eu sum profesor „teologia din Arad n'a dat diecesei preoți mai vrednici și mai iscușiți decât cum sunt cei înainte de anul 1875“ și că „și astăzi la anul Domnului 1888, tot ce se propune în teologia noastră este numai ce s'a propus în anul 1871.“

Eu așteptam să ved o desmințire oficioasă a acestui comunicat tendențios, prin care se susține în chiar organul Metropolei, *) că *teologia din Arad n'a făcut absolut nici un progres în restimpul celor patru-spre-șapte ani din urmă*. Și aceasta nu pentru mine, ci în interesul adevărului și al institutului. Căci știu pozitiv, că încă înainte cu doi ani, Ministrul cultelor și instrucțiunii publice ceruse Escelenției Sale Înalt Prea sfințitului nostru arhiepiscop și metropolit raport oficios despre instituturile teologice din metropole, anunit că în respectul unei culturi intelectuale și morale mai înalte a clerului ce fel de reforme și îmbunătățiri s'au făcut din partea singuraticelor diecese?

Prin paralela, ce o face, între starea învățământului teologic dela 1871 și starea de astăzi, și prin concludsiunea, ce o trage de aci „preotul ortodox“ a dat cea mai eclatantă dovadă despre pornirea sa răutăcioasă și nesfială, cu care mistifică și neagă adevărul clar ca lumina soarelui. Am terminat cursul teologic în Arad la anul 1872. Știu, ce s'a propus în teologie, am și acum toate studiele de atunci, și vorbesc în cunoștință de cauză, nu vorbesc din aer. Nu fac, și nici am făcut imputare profesorilor mei, ei și-au împlinit datoria, și eu sum cu recunoștință pentru învățăturile și direcțiunea, ce am primit dela dănișii. Dară când „preotul ortodox“ numai din ura și invidia personală, neagă faptele pozitive, care le știu eu, le știu conscolarii și elevii mei, silit me ved a-i ropeși și a susține de nou, că studiele: *Liturgica, Catechetica, Istoria bisericii române, Istoria limbii și literaturii române*, eu le-am introdus din indemnul propriu ca obiecte de învățământ în institutul teologic. Martori îmi sunt archiva institutului și elevii mei. Ear că, înainte de ce am devenit eu profesor, aceste studii nu s'au propus în teologie: martori sunt archiva institutului și clericii și preoții, cari au învățat teologia între anii 1870—76. „Preotul ortodox“ să face ridicol înaintea oamenilor de școală, afirmând, că în gramatica română se propunea și *Istoria limbii și literaturii române*! Dar și mai ridicol se face înaintea fostilor elevi ai institutului, cari știu prea bine, că și din gramatică numai partea formală li s'a predat, și că tot eu am fost, carele am completat studiul gramaticii române cu introducerea sintacticei. Singura obiecțiune formală ar putea-o face „preotul ortodox“ în privința Catecheticii. În adevăr, la anul 1871 și cei următori până la 1876, în studiul pedagogiei se propunea un capitol de 2—3 foi scris despre catechetica. Ca studiu special însă nu s'a propus. Și dela anul 1876, profesorul însărcinat cu predarea pedagogiei, om cu vederi moderne, astăzi bărbat „bine-meritat“, n'a mai propus clericilor nici măcar atâta știință catehetică, câtă se propunea mai înainte. Astfel, după câți-va ani, earăși tot eu, cel fără „merite“, me supun unei sarcini nouă, și introduc catechetica, ca studiu special.

Adevărat, până acum nu m'am „învrednicit“ ca să tipăresc nici un studiu, din câte propun, după cum accentueză cu multă răutate „preotul ortodox“; dar apoi nici „merite“ nu am, pe a căror scară să me fi ridicat și eu, ca și alții, la vre-o „boerie“ bisericască în diecesă.

Am însă mărturia conștiinței și chiar mărturia „preotului ortodox“: că n'am fost neactiv, ci am muncit cu diligență în postul meu. Într'un timp, aproape toate studiele le dam elevilor în manuscripte, dar în cursul timpului m'am convins, că din punct de privire pedagogic, pentru elevi sunt mai avantajoase manualele tipărite, numai scăderi esențiale să nu aibă. Ci nu ori-care profesor are ambiți-

nea, a se face auctor, și a întâmpina cheltuielile, care se recer la tipărirea unei cărți, mai ales în ramul literaturii teologice, atât de rău părtinită la noi. Și altfel nu totdeauna în publicarea manualelor sale se cuprinde vrednicia profesorului. Știu profesori buni, fără ca ei să-și fi lucrat ori tipărit manualele lor, și știu profesori — auctori, slabi și ca profesori și ca auctori. Din considerațiuni pedagogice am introdus ca manual pentru elevi: „*Compendiul de istoria bisericesti*“ de N. Nițulescu, doctor în filosofie, licențiat în teologie, membru al societății orientale-germane și actual profesor la facultatea teologică din București. Manualul acesta, ca carte didactică, e aprobat de s. sinod al bisericii ortodoxe din România. Prin urmare, numele auctorului cât și auctoritatea cea mai înaltă bisericască, care a aprobat cartea, este, socotesc eu, garanție suficientă pentru valoarea intrinsecă a opului. Ei bine! după „preotul ortodox“, care își dă aerul de om „savant“ deși foarte puțin știe, mai ales din istoria bisericască, un Dr. Nițulescu este nimenea: „cutare Nițulescu“, care nu știe scrie românește (!), eară s. sinod al bisericii ortodoxe din România a aprobat o carte anti-ortodoxă! Eacă tabloul, „preotului ortodox“!

Condus de sentimente, nu de rațiune, în judecățile sale „preotul ortodox“ cade dintr'o extremitate într'alta. Opus cu lipsa de „cualiificațiune“, care mi-o împrută în prima corespondență, el relevă acum altă „scădere“ în mine, anume, că propun în „formă ideală“, că în urmarea „iscușinții mele prea mare“ cursurile mele „teologice au devenit o tortură formală pentru mulți clerici.“ Eu știu, că și chiar cursurile de gramatica românească au fost și sunt „tortură formală“ pentru unii clerici. Aceasta o acie ori ar trebui s'o știe și „preotul „ortodox“.

Nu cred însă, că om de școală va pune totdeauna în socoteala profesorului, dacă prelegerile sale și în genere cartea e o tortură pentru unii studenți, și mai ales, când e vorba de prelegeri teologice la un institut ca al nostru, cu tot felul de elemente, cu pregătiri și fără pregătiri suficiente pentru teologie.

În cuvântul, cu care a deschis sinodul eparchial în anul 1879, Preasfinția Sa Domnul episcop diecesan a făcut înaintea reprezentanților clerului și poporului următoarea mărturisire despre corpul didactic dela institutul pedagogic-teologic, fără excepțiune: „*Dacă ar fi să amintesc ceva în. bucurătoriu*, dăce Preasfinția Sa, aceea ar fi: *institutul nostru pedagogic teologic, carele este bine provădit cu puteri didactice*“ etc. Și „preotul ortodox“ ca teolog „practic“ aducă și numai aminte de sēmănătoriu din s. evanghelie, carele eșind să samene sēmēnța sa, din patru părți, abia una a adus rodul așteptat, căci acesta nu depinde numai dela sirguința sēmănătoriuului, ci și dela calitatea pământului. Profesorul încă e un sēmănătoriu în felul său! A me face dar pe mine, un singur membru în corpul didactic, responsabil pentru progresul general, al institutului, și a arăta în public, că teologia din Arad, din cauza mea, n'a dat diecesei preoți mai buni și mai iscușiți, ca înainte de 1875, — aceasta e o procedere pe cât nejustă, așa de necompatibilă cu caracterul „pretului ortodox“. Preasfinția Sa Domnul episcop, a spus cauzele, pentru care teologia noastră nu poate da bisericii preoți mai vrednici și mai iscușiți, le-a spus în laudatul discurs, prin care a deschis sinodul eparchial din 1879. Eacă ce dăce Preasfinția Sa:

Considerându-l (institutul pedagogic-teologic) mai de aproape în internul său, nu-mi pot suprima dinaintea DVoastre temerea, că el tot nu va corespunde pe deplin așteptărei din cauza, că tinerii, cari vin mai ales la clerică, cu puține excepțiuni, sunt dintre cei mai slabi elevi ai gimnasiilor, cari numai după-ce n'au putut să ducă mai departe pe cariera studiilor laice, după-ce au vădit, că aiurea nu-și pot eluipa nici o pozițiune, nu-și pot câștiga pe șor subsistința, au venit la noi, la institutul nostru, unde în timpul d'n urmă, mai vârtos, mai numai studenții cei slabi se refugiară: ear noi, împinși de lipsa de preoți cu cunoștințe mai multe, fiind-că alți mai buni nu ne au venit, au trebuit să-i suscepeam în institut la clerică, sperând, că aci se vor desvolta și îndrepta, dar mai totdeauna ne-am înșelat. Prea arare-ori s'au dovedit buni pentru cariera bisericască, cei-ce pășiseră slabi de pe cariera studiilor lumesci“.

În astfel de împregiurări oare toată vina să fie a profesorului, dacă institutul nu progesează și nu produce preoți mai buni și mai iscușiți? Și poate fi el acusat cu lipsa de vocațiune, fără rezervă, pentru cariera de profesor? Probele, care le aduce „preotul ortodox“, ca să-mi dovedească lipsa de vocațiune pentru catedra de profesor sunt naive și ridicole. Dacă a-și avea vocațiune, îmi spune cuviosul părinte, n'a-și fi „alergat cu atâta sete după postul de asesor consistorial la Oradea-mare, nici după deputația dietală, nici după protopopiatul Lipovei, și cu atât mai puțin nu a-și fi recurs la parochia din „Peșca“.

Înainte de toate trebuie să resping afirmațiunea „preotului ortodox“ că eu am „alergat“ după vre-un post sau domnie. Nici am alergat, nici m'am obrudat. Dară m'am pus totdeauna în serviciul cauzei naționale și bisericesti, după cea mai bună convingere a mea. Au doară eu nu am drepturi cetățenesci în stat? Au doară eu nu am drepturi în biserică? Când am primit candidarea de deputat dietal, tot atunci a candidat și a fost ales ca deputat directorul institutului pedagogic-teologic.

Nimeni însă nu i-a venit în minte să cualifice faptul acesta cu lipsa de vocațiune pentru conducerea institutului. După logica „preotului ortodox“ ar trebui să conchidem, că câți profesori au lăsat ori își lasă catedrele lor, primind alte funcțiuni ori dignități în biserică, nici unii nu au vocațiune pentru cariera profesorală. Cât pentru mine am să reflect, că nici din aversiune nici din ambițiune personală

*) Când ve convine să-l apostrofați.

m'a-și fi despărțit vr'odată de catedra mea, ci pur și simplu din motivul, ca să mă scap de multele șicane și asupra, cari le sufer acum de 6—7 ani, și să-mi asigur o poziție, unde să pot lucra liber și în tihnă pentru interesele bisericești, scoalei și ale societății, ceea-ce eu am relevat atât prietinelor mei cât și la persoane cu multă auctoritate în biserică.

Acum voiu trece la alt șir de idei.

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Zarand, 12 August, 1888. La 5 August v. s'a început ședințele adunării generale ale reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Zarand, în comuna Băița; eară la 7 August v. a. c. s'au finit. Adunarea s'a ținut ședințele sale în biserică gr. or. din loc sub presiul protopresbiterului președinte V. Dămian.

La 5 August v. membrii reuniunii — câți erau prezenți — la oarele 10 antemeridiane se intrunesc în biserică, unde prezentându-se presiul, după invocarea Duchului sânt, prin o vorbire măduoasă dechiară ședința de deschisă.

Membri prezenți din 89 inși abia au fost 30.

Mai bine era reprezentat publicul din Băița și jur, inteligența, carea ne a onorat cu prezența în tot decursul adunării. În special secul frumos în frunte cu stimabila doamnă Moldovan din loc a urmărit cu viuă atențiune desbaterile noastre.

Raportul general al comitetului central, ne a dat un tablou destul de chiar despre activitatea celor 3 despărțăminte: Brad, Hondol și Secăreșmb pe anul 1887/8; precum și despre activitatea reuniunii.

Aș fi prea lung, descriind acest raport, me voiu mărgini a face numai un estras sumariu.

Activitatea despărțământului I-iu Brad, în decursul anului a fost normală, observându se întru toate statutele.

Comitetul despărțământului s'a întrunit de 4 ori.

Adunarea generală a fost convocată de 2 ori, dar numai odată s'a putut întruni.

Numărul membrilor acestui despărțământ e 41 ordinari-învățători și 5 extraordinari. Averea despărțământului face la 5 August v. a. c. 344 fl. 36 cr., dar aceasta e numai pe hârtie — în parte mare — fiind tacse restante pe la membrii. Abia 5—10 membri și-au plătit regulat tacsele, ceialalți, nu știu ce mai asteaptă.

Biblioteca despărțământului constă din 134 opuri în 140 volumi, și trei diare pedagogice; „Scola și familia”, „Pedagogul român” și „Convorbiri pedagogice”! Toate în valoare de 128 fl. 09 cr.

Cărți din bibliotecă au scos numai 23 mai multe opuri; ear restul 18 inși câte un op, sau de loc în tot decursul anului.

Bine ar fi dacă în alte despărțăminte și reuniuni s'ar ceti mai mult!!!

În adunarea generală a despărțământului — ținută la 18 și 19 Iunie în Brad s'au ținut mai multe prelegeri practice și disertațiuni.

În general este de laudă activitatea comitetului precum și a adunării despărțământului. Remân însă și trebuie să le constatăm cele 2 puncte negre în viața despărțământului. Tacsele cele multe restante, și puținul interes, ce arată unii învățători față de bibliotecă, nescotind cărți spre cetire.

Despărțământul al II-lea Hondol:

Față de trecut acest despărțământ a făcut progres. Deși comitetul nu a urmat întru toate statutele — lucrul s'a suplinit prin biroul comitetului. Comitetul s'a întrunit numai de 2 ori. Adunarea generală a despărțământului numai odată. Membrii la despărțământ au fost 21 inși. Averea despărțământului face 162 fl. 28 de cr. Tacsele la membrii sunt cele mai multe în restanțe.

Biblioteca acestui despărțământ constă din 99 opuri cu 134 volume în preț de 74 fl. 44 cr. Din bibliotecă s'au scos cărți spre cetire prea puține.

Adunarea generală s'a ținut la 15 și 16 Iuliu 1887.

Și aici adunarea a fost slab cercetată abia 1/2 membrii.

Despărțământul al III-lea Secăreșmb:

Rapoartele dela despărțământ fiind mance, nu pot în detaliu să arăt activitatea acestui despărțământ. Amintesc numai, că acest despărțământ abia de 2 ani s'a înființat. Averea face 42 fl. v. a. tacse la membrii.

Acest despărțământ nu posedă încă bibliotecă. E speranță, că pe venitoriu și acest despărțământ își va urma regulat activitatea sa. Tot începutul e greu. Adunarea generală a despărțământului s'a ținut la 2 Iuliu v. 1888.

Pe basa datelor incurse s'ar vedé, că averea reuniunii, toate despărțământele, face 548 fl. 64 cr. Bibliotecele despărțământelor constau din 233 opuri în valoare de 202 fl. 53 cr.

Reuniunea deși cu pași inceți, totuși progresa și atâră numai dela zelul tuturor învățătorilor, ca reuniunea să și poată lua avântul dorit.

Atâră din raportul general. Se trec la ședințele adunării. — Comitetul central a făcut, cum se vede din acte tot posibilul, spre a înainta progresul reuniunii.

În cele 6 ședințe ale adunării ținute la 5, 6 și 7 August v. pe lângă propunerile obvenite, s'au ținut 8 prelegeri practice din deosebite discipline, și două disertațiuni.

Succese au fost prelegerile învățătorilor Avram Mihut, Safta, Jurca, P. Mihut, Perian, Draea. Mai puțin succese au fost prelegerile din geografie și maghiară.

Disertațiunile au fost bine lucrate. La prima disertațiune: *Insemnătatea bibliotecelor parochiale*, n'a făcut nimenea obiecțiuni; ear la a II-a: *Ce se pretinde dela un învățătoriu spre a și câștiga iubirea elevilor?* discușiunea a fost interesantă. Nu mai puțin interesante au fost criticele, făcute asupra prelegerilor practice, precum și obiecțiunile prelegătorilor. Cine a urmărit cu atențiune activitatea acestei reuniuni și a luat parte la adunările ei, a observat, că s'au pus mare pond pe prelegerile practice. Resultatele ajunse sunt îmbucurătoare, chiar învățători, cari n'au cursuri de pedagogie, au documentat, că foarte mult au profitat din prelegerile practice de până aci. Reasumările presiului — după fie-care prelegere și după criticele făcute — au arătat, cum are să procedă învățătoriu pe venitoriu.

Sâmbătă seara în 6 August, reuniunea a aranjat și o ședință publică împreună cu joc, în ospătăria dlui Bardosy din „Câinel.” Ședința a reusit bine; eară petrecerea preste acceptare. A luat parte un public foarte numeros, cum numai se poate aduna în Băița. Petrecerea a fost foarte animată, și a ținut până în ziua albă. Nu au lipsit nici costumele naționale. Venitul curat e de 47 fl. v. a. În curând se va publica darea de seamă publică.

Una nu-o pot retăcé. Învățători abia 45 au luat parte la adunare, ear 1/2 au rămas pe acasă. Pentru-ce? pentru că nu li se dau diurne din partea episcopilor. Făcutu-s'au cercări de către oficiul pescu, dictatu-s'au pedepse, lucrul tot merge cu mare greutate. Când se va porni mai spre bine nu o șcim. Chiar dintre învățătorii prezenți mulți au fost fără diurne. Nu ar fi bine oare ca la escrierea de concurs să se pună espres și spesele de conferințe. Aceasta s'ar putea impune prin Venerabilul consistoriu și atunci adunările ar fi mai bine cercetate, cei absenți s'ar putea pedepsi.

Învățătorii participanți la adunarea din Băița peste tot au fost foarte bine primiți, provăduți cu cuartir și chiar și vipt din partea fruntașilor români de acolo.

Un participant.

Varietăți.

* Din incidentul zilei onomastice a Escelenției Sale I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, eri s'a săvârșit în biserică din cetate sf. liturgie, prin Preacuvioșia Sa părintele archimandrit și ases. cons. Dr. Ilarion Pușcariu, asistat și de P. O. D. Ioan Ghibu, protopop și prof. seminarial. După serviciul divin mai toți asesorii consistoriali din loc, precum și alți onorațiori, sub conducerea Preacuv. Sale d-lui archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu s'au prezentat la Escelenția Sa spre a da espresiune sincerilor lor felicitări, ce Escel. Sa le-a primit cu cunoscuta-i bunăvoință.

* (Regina României). Maj. Sa regina Elisabetha cât timp a petrecut în insula Sylt a câștigat simpatiile tuturor și mai ales inimile copiilor, cu cari adeseori și petrecea. În preseara despărțirii Carmen Sylvei copii improvizară un conduct grandios cu lampioane. Dimineața la gara frumos împodobită o insoți și o salută toată mulțimea, ce petrece în acele locuri, acoperindu-o cu flori, ce curgiau ca ploaia din toate părțile. Când puse regina piciorul în vagon, mulțimea isbuni în strigate de „să trăiască,” cari numai încetară până ce trenul se perdu din vedere. Regina a cercetat pe mamăsa princesa de Wied, eri s'a reîntors în România dimpreună cu Maj. Sa regele.

* (Himen.) Dl Radu G. Bălasiu, ampioiat la institutul de credit și economii „Albina”, Sâmbătă, la 13/25 a l. c. și a fidanțat de fitoarea sa soție pe d-șoara Wilhelmina Kessler de aici. Felicitările noastre amicale!

† **Petru Roșca.** Anul 1888 trebuie se și-cem, că este de grea cercare pentru noi românii din Transilvania. Abia într'un interval de 3 luni de zile am perduți câți-va bărbați, tot dintre cei mai buni și valoroși fii ai națiunii și bisericești. Abia începe a se închea o rană și se ivesce alta. Nu ne surprinde într'atăta această cercare, ci mai mult ne doare, pentru-că după fiesce-care perdere rămâne un gol, care între împregiurările de astăzi nu se mai ocupă în forma sa de mai înainte.

Un gol a lăsat după sine și judele regesc dela tribunalul de aici, **Petru Roșca**, când a închis ochii pentru totdeauna. Densul ca tată și-a implinit datorința în modul cel mai vrednic, lăsând națiunii sale și bisericești 6 fii bine crescuți. Ca ampioiat și-a servit patria aproape 40 de ani spre deplina mulțămire a superiorilor sei, ear ca cetățean: blândeța, prevenirea și afabilitatea îi erau însușirile caracteristice, ce-l făceau iubit și onorat în ori-ce societate s'ar fi aflat. Dovadă despre acestea nobile însușiri ale sale e, numărul ce-l însemnat al publicului, ce i-au făcut onorurile ultime la înmormântare, căci întreg corpul judecătoresc, alătura cu tot ce are mai bun Sibiuul — fără deosebire de naționalitate, în număr cum numai arareori se poate vedé — n'a lipsit ai face onorurile ultime. Despre iubirea, de care s'a bucurat între rudeniile, amicii și colegii sei vorbesc eclatant cununile numeroase ce i s'a pus pe mormânt.

Funcțiunile funebrale le-au săvârșit colegul de odinioară și vechiul amic al defunctului P. O. D. Ioan Hannia, prot. și dir. sem. asistat de P. O. D. Ioan Ghibu, prot. și prof. sem. și O. D. Petru Simtion paroch în Suburbul Iosefin. Prohodul s'a ținut în biserică din suburbul Iosefin, unde pontificantele protopresbiter I. Hannia a ținut și o cuvântare acomodată.

Din partea familiei primim următorul necrolog:

PETRU ROȘCA,

jude la tribunalul regesc,

după grele suferințe, în al 65-lea an al etății și în al 32 lea an al fericitei sale căsătorii, provăduț fiind cu ss. Taine, s'a mutat la cele eterne, Luni în 15/27 August a. c. la 3 oare dimineața.

Rămășițele pământesci ale neuitatului soț, fiu și părinte iubitoriu se vor înmormenta Marți în 16/28 August la 4 oare după ameași, din casa proprie, strada urezului Nr. 37, în cimiteriul bisericești greco-orientale din suburbul Iosefin.

Cuprinși de adencă durere aduc aceasta scire jalnică

Sibiu, 15/27 August, 1888.

Maria Roșca născ. Panovici soție, Stana Roșca mamă, Nicolau Roșca frate. Eugen, Victor, Petru, Maria marit. Crișian, Florica și Letiția fii și fiice, Dr. Ioan Crișian ginere, Ionel, Rhea-Silvia, Ascaniu nepoți.

* (Un legat de 500 fl. v. a. pentru Asociațiunea Transilvaniei). Din Deva ni se scrie: Nu de mult a repausat în Hunedoara fostul notariu, dl Simeon Popoviciu, un bărbat, care prin testamentul seu și-a făcut un nume neperitoriu la națiunea noastră. Densul a donat Asociațiunei transilvane suma considerabilă de 500 fl., adecă cinci sute floreni v. a.

Nobilul testatoriu a dovedit prin aceasta faptă adevărat națională, că a fost un devotat fiu al națiunii și în dispoșiunile sale ultime a dat simțului seu național o espresiune concretă, donând Asociațiunei suma de mai sus, cu scopul, cum și-cem însuși în dispoșiunea sa respectivă testamentară, pentru a da sucurs salutarei noastre instituțiuni „Asociațiunea transilvană”.

Repausatul testator și-a pus însuși prin această generoasă faptă un monument, *quod non imber edax nec innumerabiles series annorum possit diruere.*

Fie că aceasta nobilă faptă a demnului testatoriu să servească de un puternic impuls de imitare și pentru alți români!!

Atragem atențiunea comitetului Asociațiunei transilvane asupra acestui legat — spre a face pașii de lipsă în aceasta afacere, care în curând se va pertracta la notariatul public reg. din Deva. X.

* (Învitare.) Corul reuniunii sodalilor români din Sibiu va arangia Sâmbătă în 20 August st. v. în hotelul „Grand-Bierhalle” o petrecere colegială, cu care ocașiune se vor executa cântări și la urmă va fi joc. Începutul la 8 oare seara. Întrarea de familie 50 cr., membrii și damele 30 cr., și nemembrii 40 cr.

* Direcțiunea financiară din Sibiu face cunoscut, că toți aceia, cari cu 1 Sept. posed fluidității spirituoase, conserveze-se ele în localurile proprii sau în alte localuri străine să se anunțe în scris în două esemplare până la 3 Septembrie a. c.

Mulțămire publică.

Pentru condolența mângăitoare, ce din atâtea părți i-s'a dovedit în marea ei durere la neașteptata moarte a neuitatului soț și părinte iubitoriu **Petru Roșca**, precum și pentru numeroasele cununi își espriună cea mai adencă simțită a ei mulțămire.

Sibiu, 29 August 1888.

Jalnica familie.

Loterie.

Sâmbătă în 25 August, 1888.

Buda:	33	89	61	62	64
Mercuri 29 August, 1888.					
Sibiu:	19	51	48	67	2

Nr. D. f. g. 38. [1900] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor la gimnasiul public român greco-oriental din Brad, având de specialitate matematica ca studiu principal și fizica ca studiu auxiliar, eventual din aceste obiecte ori care poate fi principal și celalalt, auxiliar, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Salariul împreună cu acest post e 600 fl. v. a., cu prospect de a se urca și decenalele de câte 100 fl. v. a.

Concurenții își vor adresa petițiile lor subsemnatului comitet gimnasial instruite cu următoarele documente:

a) că sunt români de religie greco-orientală;

b) că au purtare bună;

c) că au calificația prescrisă de art. de lege XXX din anul 1883 §. 30 și 61 în combinare cu dispozițiile bisericesti relative la calificația profesorilor dela institutele medii confesionale.

Comitetul reprezentanții gimnasiului român greco-oriental din Brad.

Brad, la 7 Iuliu, 1888.

Vasilie Damian,
președinte.

Nr. 474. [1901] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din:

a) Răstoșnea, cu salariu anual 100 fl., quartir și lemne;

b) Poleți, cu salariu anual 115 fl., quartir și lemne, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român.”

Petenții vor avea a subșterne suplicile concursuali instruite cu documentele prescrise în lege, subscrișului, p. u. Maros-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel, 4 Iuliu, 1888.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 365. [1898] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Murăș-Cuieșdiu, protopresbiteratul Reghinului, pe baza rezoluției cons. dto 22 Martiu a. c. Nr. 1254 B. se scrie a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Porțiunea canonică: arătoriu 1 jug. 550 °□, liveți 1545 °□ și grădini 679 °□, a căror venit, computat după calculul de mijloc de 5 ani, face anual în bani fl. 42.—

2. Dela 90 familii câte una ferdelă (16 cupe) cucuruz sfârmit, à 1 fl. fl. 90.—

3. Dela 95 familii câte una țî de lucru, à 25 cr. fl. 23.75

4. Dela înmormântări, cununii, botezuri fl. 50.60

5. Venitele accidentale fl. 14.—

Suma fl. 220 35

Supraedificate parochiali nu există. Reflectanții vor avea a subșterne suplicile concursuali, instruite în sensul legilor sustătătoare, subscrișului, p. p. Maros-Vécs.

Idicel, 16 Maiu, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

[1896]

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele populare gr. or. române din comunele mai jos însemnate din tractul protopresbiteral al Clușului, se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

1. Agribiciu, cu salariu în bani 67 fl., bucate 20 merțe mari, loc arătoriu și de cosit, venitele cantorală prețuite în 113 fl., quartir și lemne de foc pentru învățătoriu și încălțitul scoalei.

2. Apahida, cu salariu de 200 fl. în bani, quartir în edificiul scoalei cu grădină de legumi și 40 fl. pentru lemne de foc pe seama scoalei și a învățătorului.

3. Băreți, cu salariu în bani 82 fl., 60 merțe mari de cucuruz sfârmat, quartir în edificiul scoalei și 5 fl. pentru lemne de foc pe seama scoalei și a învățătorului vecturate acasă.

4. Geaca, cu salariu de 120 fl. în bani repartiați pe popor, 30 fl. din venitul pământului scolastic și quartir în edificiul scoalei.

5. Mociu, cu salariu în bani 200 fl., plățiți în două sau trei rate.

6. Rogojel, cu salariu de 150 fl. în bani și 100 fl., venit sigur din competența cantorală, precum și quartir în edificiul scoalei.

7. Someșul-cald, cu salariu de 150 fl., computat din venitele pământurilor, pădurei și a competențelor cantorală, precum și quartir în edificiul scoalei.

8. Someșul-rece, cu salariu de 120 fl. în bani și 80 fl. din bucate, țile de lucru, loc arătoriu, grădină de legumi, pentru cari învățătoriu e îndatorat a face și servițiul cantoral. Afară de acestea mai are învățătoriu quartir în edificiul scoalei.

9. Someșfalău, aproape de Cluș, cu salariu de 220 fl. în bani, plățiți din repartitiune pe popor, quartir în edificiul scoalei și 20 fl., pentru lemne de foc pe seama scoalei și a învățătorului.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, au a-și așterne suplicile de concurs instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul sus-indicat.

Cluș, 29 Iuliu, 1888.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parochiali.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 328. [1894] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Seliștei se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

1. Aciliu, cu salariu anual de 200 fl., quartir liber și lemnele trebuicioase pentru încălțit.

2. Alămor, cu salariu anual de 150 fl. dela popor.

3. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl., ce se va solvi în rate lunari anticipative.

Alesul învățătoriu va fi obligat a ține Dumineca și în sârbători strana în biserică, va instrui pe toți elevii în cântările bisericesti și va propune instrucțiunea în un despărțământ dela scoala de repetițiune.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, se aștearnă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Seliște, 29 Iuliu, 1888.

În conțelegere cu comitetele concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresb.

Nr. 262.

[1895] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Abrudului, se scrie concurs cu termenul până la 30 August a. c.

1. Bucium-Sat, cu salariu anual de 200 fl. v. a. quartir și lemne.

2. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne

3. Bucium-Muntari, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne.

4. Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne.

5. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl. quartir și lemne.

6. Petroșeni, cu salariu anual de 200 fl. quartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vr'una din aceste stațiuni învățătoresci, au de a-și subșterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare, subscrișului până la termenul mai sus prefapt.

Dela oficiul protopopesc gr. or. al Abrudului.

Abrud, în 25 Iuliu, 1888.

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 333—334 [1891] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante din mai jos numitele comune, aparținătoare tractului protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. Boroșneul mic, postul învățătoresc împreună cu cantoralul, cu salariu de 200 fl. încassândi prin epitropia parochială din repartitiune, quartir liber în edificiul scoalei, și 16 poveri de lemne pentru încălțit.

2. Teliu, postul învățătoresc împreună cu cantoral, cu salariu de 230 fl. încassândi prin epitropia parochială din repartitiune și după pământurile cantorală, quartir liber în edificiul scoalei.

Reflectanții la vr'unul din aceste posturi se-și trimită cererile lor concursuale, instruite conform legilor din vigoare, subscrișului în termen deschis, având a se presenta în vr'o Duminecă în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic bisericesc.

S. Sânt-Georgiu, 25 Iuliu, 1888.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Coltofean,
protop.

Nr. 226.

[1899] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia Zdrapți pe lângă debilitatul paroch actual pe baza înaltei incuviințări consistoriale dto 7 Iunie a. c. Nr. 2415 B., se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Venitele împreună cu acest post sunt:

Din toate venitele parochiali computate cu 354 fl. jumătate, adică 177 fl.

Doritorii de a compete la acest post, au a-și așterne petițiunile lor subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, instruite conform legii. Comitetul parochial gr. or. al comunei Zdrapți.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, la 10 Iuliu, 1888.

Vasilie Damian,
protopresbiter.

Nr. 425 [1887] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea definitivă a posturilor învățătoresci dela scoalele populare din comunele bisericesti mai jos însemnate, se scrie prin aceasta concurs cu termenul până la 25 August anul curent.

1. În Cernatul Săcecelor, la clasa a II-a cu salariu anual de 250 fl., având alesul a instrui și elevi și elevele din scoala de repetițiune.

2. În Purcăreni, la clasa I-a cu salariu anual de 200 fl., pentru cursul cotidian și 35 fl., pentru scoala de repetițiune, afară de aceasta va fi și cantor în a 2-a săptămână, și venitele cantorală fac aprocsimativ 40 fl.

3. În Zizin, cu 111 fl. salariu, quartir liber în edificiul scoalei, având a provedea și postul de cantor, afară de aceasta i se pune în vedere un ajutor de 25 fl., din fondurile archidiececane.

4. În filia Cărpiniș aparținătoare de Tărlungeni, cu salariu anual de 50 fl., v. a.

Reflectanții la ori-care din aceste posturi, au a-și așterne suplicile lor instruite conform statutului organic și regulamentelor din vigoare, în termenul sus indicat la subscrișul oficiu protopresbiteral.

Brașov, în 22 Iuliu, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Însciințare.

Reuniunea femeilor române din Brașov a înființat, după cum se știe, un internat, cu scop de a instrui fetițele aședate aci în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cad în sfera unei bune econoame, și anume se învață aci:

- A pregăti tot felul de mâncări;
- A spăla și a călca tot felul de albituri;
- A coase la mașină albituri și vestminte;
- A toarce, a țese pânză, postav, covoare și alte lucruri pentru trebuințele casei (industria de casă);
- A cultiva legumi;
- Reguli igienice.

În acest internat se primesc:

A. Interne.

1. Fără plată fetițe orfane, sêrace din Brașov, care vor fi absolvat 3—4 clase primare, și vor fi implinit 14 ani. Aceste fetițe vor provede toate serviciile interne.

2. Cu plată se primesc: parte fetițe de acele, care au absolvat clasele primare și vor se se califice numai în lucrurile, care se instruiază în internat; parte de acele, care pe lângă această calificare vor se continue învățământul la vre-una din scoalele din loc.

Pentru instrucțiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, precum și pentru întreaga alimentare (nutrire) se plătesc anticipativ 10 fl. pe lună pentru fie-care fetiță.

B. Esterne.

Fetițe de acele din Brașov, care vin în internat numai peste țî, plătesc pentru instrucțiunea de sub punctele a) până la f) precum și pentru mâncarea de prânț și de seară (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinții, care voesc se-și așede ficele lor în acest internat, au se se adreseze la subscrișul prezidentă

[1893] 2—2

Agnes Dușoiu,
presidentă.

Dr. Nicolau Pop,
actuar.